

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

فائل : کلبه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۲۱۷۴ شنبه ۱۱ مرداد ماه ۱۳۳۱ سال هشتم

شماره مسلسل ۲۰

دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه پنجم مرداد ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب :

- ۱- طرح صورت مجلس و تقدیم تلگرافات و طومارها از طرف چند نفر از آقایان نمایندگان و تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات آقای نایب رئیس دائر بابر از تشکر از رأی منصفانه دیوان دادگستری بین المللی
- ۳- معرفی هیئت وزیران و تقدیم برنامه دولت بوسیله آقای کاظمی وزیر دارائی و نایب نخست وزیر
- ۴- تقدیم دوفقره لایحه بوسیله آقای وزیردارائی
- ۵- قرائت نتیجه انتخاب کمیسیونها از شعب
- ۶- معرفی سرلشکر وثوق بمعاونت وزارت دفاع ملی بوسیله آقای وزیردارائی
- ۷- قرائت گزارش شعبه پنجم راجع باعتبارنامه آقای شهیدی نماینده نجف آباد و ارجاع بکمیسیون تحقیق
- ۸- قرائت گزارش شعبه ششم راجع باعتبارنامه آقای مجد زاده نماینده رفسنجان و ارجاع بکمیسیون تحقیق
- ۹- بیانات بعد از دستور : آقایان مدرس - دکتر شایگان - حاج سیدجواد - اخگر - کریمی و مهندس حسینی
- ۱۰- قرائت واعلام رأی بغیرت اول طرح پیشنهادی راجع بتوقیف ومصادره اموال احمد قوام
- ۱۱- تعیین موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس ساعت ده صبح بپایست آقای محمد ذوالفقاری (نایب رئیس) تشکیل گردید

- ۱- طرح صورت مجلس و تقدیم تلگرافات و طومارها از طرف چند نفر از آقایان نمایندگان و تصویب صورت مجلس
- نایب رئیس - غائبین جلسه قبل

عین مذاکرات مشروح بیستمین جلسه از دوره هفدهم قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان : دکتر کریم سنجابی - حسینعلی راشد - عبدالحسین اورنگ - محمد ابراهیم شاپوری
 غائبین بی اجازه آقایان : حاج سید ابوالقاسم کاشانی - دکتر حسین فاطمی - عبدالرحمن فرامرزی - ابوالفضل تولیت - میراشرفی - جواد عامری - دکتر کیان - موسوی - مصدقی - دکتر طاهری

نایب رئیس - آقای کهبد راجع بصورت جلسه نظری دارید بفرمائید

کهبد - بنده عرضی نداشتم فقط طوماری است از طرف اهالی ساوجبلاغ و شهریار و کرج دارای چندین هزار امضاء در پشتیبانی جناب آقای دکتر مصدق است که تقدیم مقام ریاست میکنم
 نایب رئیس - آقای مصدقی راجع بصورت مجلس نظری دارید؟

مصدقی - راجع به غیبت بنده است که مریض وبستری بودم و قادر نبودم آن را بمقام ریاست عرض کنم حالا - تقاضای اصلاح آن رادارم

نایب رئیس - اصلاح میشود آقای اخگر بفرمائید

اخگر - بنده در جلسه قبل تذکر دادم که آقای دکتر فاطمی مریض وبستری وتحت معالجه هستند و این که غیبت بی اجازه نوشته شده است باید اصلاح شود ریاست محترم مجلس هم فرمودند که اصلاح می شود باز امروز غائب بی اجازه خوانده شدند اگرچه ایشان اجازه نخواستند ولی وقتی که معلوم شد که ایشان مریض وبستری هستند بایستی غائب با اجازه محسوب شود

نایب رئیس - کمیسیون محاسبات رسیدگی میکند بعد اصلاح خواهد شد .
 آقای ذکائی بفرمائید

ذکائی - تلگرافاتی از خلخال و از خوانین کوزه کنان مبنی بر پشتیبانی از دولت جناب آقای دکتر مصدق است که میخواستم بمقام ریاست تقدیم کنم

نایب رئیس - آقای حمیدیه
 حمیدیه - یک تلگرافی از مراغه رسیده است برای تقویت وب پشتیبانی از دولت جناب آقای دکتر مصدق که تقدیم مقام ریاست میکنم

پارسا - طوماری است بامضای دو هزار نفر رسیده است و گذاشته ام در اطاق برای این که آقایان نمایندگان ملاحظه فرمایند

نایب رئیس - آقای دکتر فلسفی
 دکتر فلسفی - تلگرافات زیادی رسیده است راجع بتأیید دولت جناب آقای دکتر مصدق که تقدیم مقام ریاست میکنم
 نایب رئیس - آقای مدرس

مدرس - تلگرافات زیادی از آذربایجان رسیده است که ابراز تنفر از دولت چندروزه قوام شده و ضمناً بر پشتیبانی از کابینه مجدد جناب آقای دکتر مصدق ومقام ملت رشید ایران در مبارزات داخلی وخارجی وب پشتیبانی از این دولت است در هر صورت تمام این تلگرافات را تقدیم میکنم و چون در غالب تلگرافات از تمامی نمایندگان طرفدار ادامه نهضت چپه ملی قدردانی وب پشتیبانی شده است بنده احساسات مردم آذربایجان را بعموم نمایندگان تقدیم میکنم واحساسات مردم رشید وفداکار آذربایجان را که در هر قسمت از فداکاری ومبارزه دریغ نکرده اند به عرض مجلس میرسانم .

نایب رئیس - آقای مکی

مکی - در جریان این چند روزه اخیر نامه ها وتلگرافات خیلی زیادی که در حدود ۱۵۰۰۰ تلگراف نوشته شده و یا

بمجلس شورای ملی مغایره شده و همچنین طومارهای زیادی بمضای تعداد زیادی از افراد وطن پرست این مملکت نوشته شده و بمجلس شورای ملی فرستاده شده بصورتی که عرض کردم از مقام ریاست انتظار دارم اینها را دستور فرمایند که در باب جای معین ضبط شود زیرا یکی از این تلگرافات منتشر را با خون خودشان اهالی خوزستان امضاء کرده اند و اینهاست که زنده بودن ملت ایران را میسراند و بهترین سند افتخار و سند رشد ملت ایران است که در این باب نهضت اخیر ملت ایران نشان داد که علاوه او نسبت باین نهضت بزرگ که در تاریخ ایران بی نظیر است چقدر زیاد است استدعا میکنم یکی از این پیشخدمت ها بیاید تا این تلگرافات و نامه ها را تقدیم ریاست بکنم تا در جای خودش محفوظ بماند و دیگر عرضی ندارم.

نایب رئیس - در باب کانی مجلس ضبط خواهد شد. آقای شمس قنات آبادی (وکیل) - پور-تدکر نظامنامه ای دارم (مکی) - البته قسمت اعظم این تلگرافات مربوط بخوزستان است چون خوزستانها از همه بیشتر ستم دیده بودند

قنات آبادی - بعد از این شبخونی که در این چند روز عمال استعمار در این مملکت زدند و منجر بقتل یکمده ای از برادران ایرانی مامور مجلس شورای ملی هم قیام مردم تهران و شهرستانها وشهادت آنها را يك قیام ملی تلقی کرد، از اطراف وجوان طومار و تلگرافات متعددی بخصوص از مشهد و رشت و تهران رسیده و از نمایندگان ملت و آن کسانی که خودشان را منتسب بمردم میدانند تقاضا کرده اند که انتقام خون بیگناهان را بکشند (صحیح است) روی سخن مردم با نمایندگان ملت است و آن کسانی که خود را منتسب بمردم میدانند بخصوص این طومار که مردم تهران - نامه بازگشتان و اصناف و پیشه و ران و تمام طبقات امضاء کرده اند و تقدیم بمحض حضرت آیه الله کاشانی نموده اند و اعدام دوازده تن از جلادان واقعه سیام تیرماه را نموده اند که رأس این جلادان آدم کش قوام السلطنه جانی است سرهنگ قربانی و یکمده دیگر است این طومارها را تقدیم مقام ریاست می کنم و من بنام ملت تقاضا می کنم هر نماینده ای که منتخب ملت است در این انتقام و خونخواهی شرکت کند این طوماری هم بوسیله آقای جلالی متعلق با اهالی ناصریه است تقدیم می شود

نایب رئیس - آقای وکیل پور - بده می خواستم عرض کنم که صورت مجلس بایستی قبل تصویب آنرا اعلام فرمایند آن وقت موقع قرائت تلگرافات بشود بود بده هم تلگرافاتی دارم وقتی که صورت مجلس تصویب شد آن وقت این تلگرافات را بعرض می رسانم و

يك تذکر نظامنامه ای است که عرض خواهم نمود.

نایب رئیس - چون آقایان بعنوان صورت مجلس جهت میکردند اعلام تصویب صورت مجلس تأخیر شده چون نسبت بصورت مجلس نظری نیست صورت مجلس تصویب شد آقای زیرک زاده

مهندس زیرک زاده - بکنده تلگراف از شیراز اصفهان، کرمانشاه و در کرمانشاه کازرون، خرمشهر، مرودشت، بیرجند بابل برای پشتیبانی از جناب آقای دکتر مصدق و اظهار انزجار از وقایع اخیر شده است تقدیم مقام ریاست میکنم

نایب رئیس - استدعا می کنم بعد از آنکه وارد دستور شدیم آقایان هر فرمایشی داشته باشند بفرمایند

(۳) بیانات آقای نایب رئیس دایر بابر از تشکر از رای منفی دیوان دادگستری بین المللی

نایب رئیس - موضوعی که باید در ابتدای این جلسه بعرض نمایندگان محترم برسانم مربوط است بدیوان داور بین المللی لاهه .

چنانچه آقایان میدانند دیوان بین المللی رای عادلانه و منصفانه خود را صادر اعلام نموده است . و لازم دانستم مراتب امتنان و خرسندی مجلس شورای ملی را از دادخواهی دیوان نامبرده اظهار و ابراز دارم هر چند کشور ایران در امور داخلی خود هیچوقت اجازه مداخله به بیگانگان را نمیدهد (صحیح است) ولی همین رای دیوان دادگستری لاهه ثابت کرد دردنیای مغرب ملت های بسیاری از مبارزات ملت ما وجداناً و قلباً پشتیبانی می نمایند .

ملت ایران که همواره طالب صلح و آسایش است از این رای عادلانه که در استحکام مبانی صلح مؤثر می باشد کمال تشکر و حق شناسی را خواهد داشت (صحیح است) .

در نظر است که با اجازه آقایان محترم تلگرافی در همین زمینه بعنوان ریاست دادگاه مغایره و همچنین لازم میدانم در این موقع از کوشش هیئت اعزامی ایران که بر ریاست جناب آقای دکتر مصدق برای اثبات حق ملت ایران در لاهه به بهترین وجهی انجام وظیفه نموده اند سپاسگزاری کنم (صحیح است) و ضمناً از شخص آقای پرفسور روان که مدافع دانشمند و دلسوز منافع ما بوده اند امتنان دارم (صحیح است) و تلگرافی هم در این خصوص بایشان مغایره خواهد شد . (صحیح است)

زیرک زاده - دکتر سنجابی را هم خوب بود اسم میبردید.

وکیل پور - جناب آقای دکتر شایگان را هم خوب بود اسم میبردید

دکتر شایگان - يك اشتباه مختصری

بود خواستم رفع شود دیوان داور بین المللی مدتهاست از بین رفته و وجود ندارد (صحیح است) و اسم این محکمه ای که فعلاًست دیوان بین المللی دادگستری است (صحیح است).

(۳) معرفی هیئت وزیران و تقدیم برنامه دولت بوسیله آقای کاظمی وزیر دارائی و نایب نخست وزیر)

نایب رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند چون هیئت دولت تشریف دارند جناب آقای کاظمی فرمایشی دارید بفرمایند

حاج سید جواد - چون هیئت دولت تشریف دارند بنده خواستم عریضی بکنم

(آقای کاظمی به محل نطق آمدند)

نایب رئیس - اجازه بفرمایند جناب آقای کاظمی نامه خوانده شود نامه ایست از جناب آقای نخست وزیر رسیده که قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی چون اینجناب بواسطه کسالت متأسفانه نمی تواند در جلسه علنی مجلس شورای ملی برای معرفی هیئت وزیران و تقدیم برنامه شرف حضور بهم رساند جناب آقای باقر کاظمی وزیر دارائی و نایب نخست وزیر از طرف اینجناب مبادرت بمعرفی هیئت وزیران و تقدیم برنامه هیئت دولت خواهد نمود

نخست وزیر - دکتر مصدق

نایب رئیس - جناب آقای کاظمی بفرمایند .

کاظمی - بطوریکه از نامه جناب آقای نخست وزیر هویدا است ایشان بواسطه کسالت متأسفانه نتوانستند شرف حضور بهم رسانند بنابراین به بنده فرمودند که بمعرفی هیئت دولت مبادرت کنم بنابراین بهتر است نامه ای را که ایشان نوشته اند عیناً قرائت کنم .

آقایان نمایندگان محترم بر حسب تمایلی که از طرف مجلس نسبت باینجناب اظهار شده بود حسب الامر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دولت اینجناب تشکیل و پیشگاه ملوکانه معرفی گردید اکنون با عرض سپاسگذاری از حسن ظن و اعتماد آقایان نمایندگان محترم نسبت بخود اعضاء دولت را بمجلس شورای ملی معرفی میکند :

آقای باقر کاظمی وزیر دارائی و نایب نخست وزیر .

آقای دکتر غلامحسین صدیقی وزیر کشور .

آقای دکتر ابراهیم عالمی وزیر کار .

آقای مهندس خلیل طالقانی وزیر کشاورزی .

آقای عبدالملی لطفی وزیر دادگستری

آقای حسین نواب وزیر امور خارجه .

آقای مهندس سیف الله معظمی وزیر پست و تلگراف

آقای مهندس داودرجبی وزیر راه

آقای دکتر علی اکبر اخوی وزیر اقتصاد ملی

آقای دکتر مهدی آذر وزیر فرهنگ

آقای دکتر صبار فرمانفرمایان کفیل وزارت بهداری .

آقای سر لشکر احمد وثوق معاون وزارت دفاع ملی

وزارت جنگ را که از این بعد وزارت دفاع ملی نامیده خواهد شد خود اینجناب بعهده خواهد داشت و امیدوار است با مساعدت و هدایت نمایندگان محترم مساعدت خدمت بکشور نصیب این جانب و همکاران بشود و بتوانیم چنانکه باید و شاید بر وفق آرزوی خود و جمیع دوستداران این سر زمین باصلاح امور کشور توفیق حاصل بکنیم .

راجع ببرنامه دولت بعرض می رسانم که سیاست خارجی دولت مبتنی بر منشور ملل متحد و تقویت این سازمان بین المللی و دوستی با کلیه دول و احترام نسبت به ملل می باشد و در سیاست داخلی نظر به اوضاع و احوال فعلی اصلاحاتی در امور کشور ضرورت دارد که مواد آنرا بشرح ذیل تقدیم داشته و درخواست تصویب آن را دارم :

۱- اصلاح قانون انتخابات بمجلس شورای ملی و شهر داریها .

۲- اصلاح امور مالی و تعدیل بودجه بوسیله تقلیل در مخارج و برقراری مالیات های مستقیم و در صورت لزوم مالیات های غیر مستقیم .

۳- اصلاح امور اقتصادی بوسیله افزایش تولید و ایجاد کار و اصلاح قوانین پولی و بانکی

۴- بهره برداری از معادن نفت کشور .

۵- اصلاح سازمانهای اداری و قوانین استخدام کشوری و قضائی .

۶- ایجاد شورای محلی در دهان منظور اصلاحات اجتماعی و تأمین مخارج آن اصلاحات بوسیله وضع عوارض .

۷- اصلاح قوانین دادگستری .

۸- اصلاح قانون مطبوعات .

۹- اصلاحات امور فرهنگی و بهداشتی و وسائل ارتباطی .

نایب رئیس - طبع و توزیع خواهد شد که در جلسه آینده مطرح شود. آقای کاظمی بفرمایند

(۴) تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای کاظمی وزیر دارائی)

کاظمی - نظر بفوریت این دو موضوعی که عرض می کنم دولاچه تقدیم می شود که تا جریان پارلمانی خودش را طی بکند در ضمن تکلیف برنامه دولت هم معلومی شود یکی ماده واحده است برای اجازه پرداخت حقوق تیر ماه مستخدمین دولتی و یکی دیگر برای تمدید حکومت نظامی در خوزستان بمدت ۳ ماه است .

نایب رئیس - فوریتی ندارد ؟

کاظمی - نخیر

(۵) قرائت نتیجه انتخاب کمیسیونها از شعب)

نایب رئیس - نتیجه انتخابات اعضای کمیسیونها باطلاع آقایان میرسد

مقام ریاست مجلس شورای ملی بموجب آئین نامه داخلی مجلس و تصیم هیئت محترم رئیسه شعب ششگانه در تاریخ ۱۹ و ۱۸ تیرماه ۳۱ تشکیل و کمیسیون های پارلمانی را بترتیبی که بضمیمه تقدیم شده است انتخاب نموده اند . توضیح آنکه طبق تصیم شعب مزبور کمیسیونهایی که انتخاب شده و یا کمیسیونهایی که عده اعضاء آن تکمیل نیست بعداً انتخاب و تکمیل خواهند شد .

رئیس اداره کمیسیون ها و شعب - بعد ناج .

اعضاء کمیسیون بودجه :

از شعبه اول - آقایان : اورنگ - محمد ناصر ذوالفقاری - شاپوری

از شعبه پنجم - آقایان : گنجی - مکی

از شعبه دوم - آقایان : دکتر بقائی - زهری

از شعبه سوم - آقایان : گنجی - مکی

از شعبه چهارم - آقایان : پارسا - ناصر ذوالفقاری - شاپوری

از شعبه پنجم - آقایان : مهندس حسینی - انگلی - دکتر مصباحزاده

از شعبه ششم - آقایان : دکتر سنجابی - مهندس رضوی - عامری

از شعبه اول - آقایان : ذوالفقاری - موسوی - حاجری زاده

از شعبه دوم - آقایان : خسرو قشقائی - قنات آبادی - مدرس

از شعبه سوم - آقایان : گنجی - بهادری - اخگر .

از شعبه چهارم - آقایان : ناظرزاده - دکتر کیان - ریگی

از شعبه پنجم - آقایان : محمد حسین قشقائی - منصف - نجفی

از شعبه ششم - آقایان : کریمی - مجتهدی - اقبال

کمیسیون دادگستری :

از شعبه اول - آقایان : حاج سید جواد - موسوی - جلالی .

از شعبه دوم - آقایان : دکتر شایگان - مدرس - امامی اهری

از شعبه سوم - آقایان : اخگر - دکتر قفاخر - مصدقی

از شعبه چهارم - آقایان : پارسا - ناظرزاده

خسرو قشقائی - پورسرتیب

از شعبه سوم - آقایان : حمیدیه - افشار - ذکائی

از شعبه چهارم - آقایان : ناصر ذوالفقاری - دکتر قفقی - میراشرافی

از شعبه پنجم - آقایان : مهندس زیرک - زاده - منصف - تولیت

از شعبه ششم - آقایان : وکیل پور - فرزانه - غروی .

کمیسیون دارائی :

از شعبه اول - آقایان : اورنگ - صفائی - حاج سید جواد

از شعبه دوم - آقایان : نریمان - شوکتی امامی اهری

از شعبه سوم - آقایان : افشار - کهد - افشار صادقی

از شعبه چهارم - آقایان : میراشرافی - شاپوری - پارسا .

از شعبه پنجم - آقایان : قشقائی - دادور - حسینی

از شعبه ششم - آقایان : وکیل پور - مجتهدی - صرافزاده

کمیسیون خارجه :

از شعبه اول - آقایان : حاجری زاده - اورنگ - محمد ذوالفقاری

از شعبه دوم - آقایان : دکتر بقائی - زهری

از شعبه سوم - آقایان : گنجی - مکی

از شعبه چهارم - آقایان : پارسا - ناصر ذوالفقاری - شاپوری

از شعبه پنجم - آقایان : مهندس حسینی - انگلی - دکتر مصباحزاده

از شعبه ششم - آقایان : دکتر سنجابی - مهندس رضوی - عامری

از شعبه اول - آقایان : ذوالفقاری - موسوی - حاجری زاده

از شعبه دوم - آقایان : خسرو قشقائی - قنات آبادی - مدرس

از شعبه سوم - آقایان : گنجی - بهادری - اخگر .

از شعبه چهارم - آقایان : ناظرزاده - دکتر کیان - ریگی

از شعبه پنجم - آقایان : محمد حسین قشقائی - منصف - نجفی

از شعبه ششم - آقایان : کریمی - مجتهدی - اقبال

کمیسیون دادگستری :

از شعبه اول - آقایان : حاج سید جواد - موسوی - جلالی .

از شعبه دوم - آقایان : دکتر شایگان - مدرس - امامی اهری

از شعبه سوم - آقایان : اخگر - دکتر قفاخر - مصدقی

از شعبه چهارم - آقایان : پارسا - ناظرزاده

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۰

از شعبه ششم انتخاب نشده است

از شعبه اول - آقایان : شادلو - هدی

از « دوم » احمد فرامرز - شوکتی

از « سوم » دکتر ملک - ذکائی

از « چهارم » ملک مدنی - شاپوری

از شعبه پنجم - آقایان : شبستری - محمد حسین قشقائی

از شعبه ششم - آقایان : معتمد موانندی - مهندس رضوی

کمیسیون امور اجتماعی و کار :

از شعبه اول - آقایان : شهاب خسروانی - حاج سید جواد

از شعبه دوم - آقایان : دکتر بقائی - قنات آبادی

از شعبه سوم و چهارم انتخاب نشده است

از شعبه پنجم - آقایان : آیت الله کاشانی - مهندس زیرک - گزاده

از شعبه ششم انتخاب نشده است

کمیسیون محاسبات :

از شعبه اول - آقای جلالی

از شعبه دوم - آقای نریمان

از شعبه سوم - آقای افشار

از شعبه چهارم - آقای دکتر طاهری

از شعبه پنجم - آقای جلیلی

از شعبه ششم - آقای صراف زاده

کمیسیون امور استخدام :

از شعبه اول - آقایان : راشد - شهیدی

از شعبه دوم - آقایان : زهری - نریمان

از شعبه سوم انتخاب نشده است

از شعبه چهارم - آقای خلخال

از شعبه پنجم - آقایان : انگلی - تولیت

از شعبه ششم - آقایان : وکیل پور - عامری

کمیسیون عریض :

از شعبه اول - آقای صفائی

از شعبه دوم - آقای دکتر بقائی

از شعبه سوم - آقای مکی

از شعبه چهارم انتخاب نشده

از شعبه پنجم - آقای مهندس حسینی

از شعبه ششم - آقای مهندس غروی

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی

دکتر بقائی - چون بنده در اثر اظهار لطف همکاران محترم در چهار شعبه انتخاب شده ام و عضویت بیش از سه شعبه را قانوناً نمیتوانم قبول کنم باین جهت از عضویت کمیسیون خارجه استعفا میدهم و ضمناً از موقع استفاده میکنم این طومارهایی که رسیده است و تعدادش هم زیاد است و نمیشود وقت مجلس را گرفت همین طور تقدیم مقام ریاست میکنم و يك مطلب دیگر هم با کمال احترام میخواستم بعرض مجلس شورای ملی برسانم چون در این ایام اخیر بطوریکه ملاحظه فرمودید يك عده از آقایان

بالاجمال طرفداری اینجناب از جناب آقای دکتر مصدق نه از لحاظ شخصی است بلکه من طرفدار ادامه نهضتی هستم که ملت ایران در پیش گرفته و طرفدار انجام اصلاحات عمیقی در تمام شئون اجتماعی این کشورم که این قسمت را مهمتر از اولی می دانم و معتمد مسامحه در آن عواقب مملکت بر باد دهی در بر خواهد داشت و در هر دو قسمت بعد از یاری خداوند متعال باید از نیروی عظیم و لایزال ملت الهام گرفت .

و جناب آقای دکتر مصدق در حکم امروز بیشتر از رجال دیگر مملکت از هر حیث مورد توجه و علاقه و پشتیبانی عمومی هستند و مردم ایران از تصمیم قلب با ایشان ایمان و اعتقاد دارند و ایشان را مظهر افکار و احساسات و تمایلات و آرزو های ملی میدانند .

فعلا آنچه محتاج بتذکر میدانم این است حوادث خونباری که به قیمت جان عزیز ترین فرزندان و ریختن پاکترین خونهای جوانان ایران تمام میشود اگر يك درس عبرت و مبنای تصمیمات مفید برای آتی به مملکت قرار نگیرد نه تنها نتیجه جانبازی های گران بها را بر ایگان از دست داده ایم بلکه مورد لعن و نفرین شهدائیکه جان شیرین را بر سر سودای وطن از دست داده اند نیز قرار خواهیم گرفت

ما موضوعی که علت و هدف این رستاخیز عظیم ملی را مورد دقت و امان نظر قرار دهیم (صحیح است)

بعقیده بنده علت آن رنج و محرومیت های متراکم و دردم فشرده ای است که ملت نجیب و پر دین و باطنی قرون متعادی از خویش و بیگانه تحمل نموده و هدف آن ایجاد يك ایران نوینی است که بتواند دروازه نفوذ و مداخله ارباب بطور آزاد و سرفراز و مطمئن زندگی نمود برای نیل به هدف مزبور آنچه لازمه فداکاری و از جان گذشتگی بود ملت رشید و زجر دیده ایران از خود نشان داد ، با آتشکده در کانون سینه های پر درد و عصانی شعله ور بود آتش اسلحه سنگین را خشتی نمود فریادهای جوانان « ناله و سبجه های پیر مردان و پیر زنان با غرش سه گین مسلسلها و تانکها و زره پوشها مقابله کرد ، بالاخره مردم ایران وظیفه ملی خودشان را به نحو احسن و تا سرحد کمال انجام دادند و خواهند داد .

وظیفه ای که فعلا متوجه ما نمایندگان میباشد این است که این احساسات مردم را با عقل و تدبیر و منطق رهبری کنیم و به طرف هدف و غایتی که در نظر است هدایت نماییم و به نتیجه ثمر بخش و مطلوب برسائیم و در محیطی آرام و دودراز تشنجات و اختلافات خواسته های مردم را جامه عمل بپوشانیم و از خون های ریخته شده در خاک ایران نهالی

رسیده است چون این تلگرافات يك قسمتش اظهار قدردانی از بنده و دفاعی بنده است اینها را بنده سندا افتخارات خود میدانم اینها را اجازه می‌خواهم که تقدیم مقام ریاست مجلس نکنم ولی آنچه مربوط به این عمل نیست و مربوط با اظهار انزجار از دولت قوام و تقاضای انتقام خون جوانان ملت است تقدیم ریاست مجلس میکنم و عرایش خود را خاتمه میدهم و بقیه وقت خود را به آقای مهندس حسینی میدهم.

نایب رئیس - آقای مهندس

حسینی .
اولین دفعه‌ای است که پشت تریبون مجلس پس از رسمیت و حاضر بکار شدن مجلس صحبت میکنم یکبار و برای همیشه بنام خدا شروع صحبت میکنم و بسم الله الرحمن الرحیم عرایش خود را بعرض نمایندگان محترم و ملت ایران می‌رسانم (سید هوادی - اجرش با سید شوشتری) انشاء الله مدتی است که جلسه‌هایی که در مجلس میبایست در این مواقع خطیر تشکیل بشود متأسفانه درست نشده ، یعنی ریاست محترم سابق مجلس از تشکیل جلسه‌ها با نظریات خاصی جلوگیری میفرمودند و موافقی که قبلاً حساب شده بود برای رسمی شدن مجلس و دعوت آن انتخاب میفرمودند امیدوارم که نایب رئیسان مجلس که از اشخاص مورد علاقه‌هم هستند از این طرز عمل شدن خودداری کنند و خودداری خواهند کرد تا این پیش آمدها تکرار نشود. در این مدت مقدار زیادی تلگرافات برای بنده رسیده این تلگرافات را موقوف بوقوع خودش و طبق زمان و مکان تقدیم کنم فقط الان صورتی از این تلگرافات بعرض مجلس میرسانم و جناب رئیس هم اجازه میفرمایند آنها را بیکه اقدام لازم ندارد تقدیم کنم و بقیه آن تلگرافاتی که اقداماتی دارد بنده خود نگه دارم و پس از اقدامات تقدیم کنم. شهری هفت تلگراف ، رشت ۷ تلگراف ، آبادان شش تلگراف ، مشهد پنج تلگراف ، قم پنج تلگراف ، اصفهان چهار تلگراف ، شیراز چهار تلگراف ، بهبهان دو تلگراف ، خرمشهر دو تلگراف ، یبلاوی دو تلگراف و سایر اسامی که میخوانم هر چند نام يك تلگراف تویر گان انگارود بجنورد، بابل ، بندرگز ، بروجرد، جالوس آغا جاری ، خرم آباد ، چهارگان، کرج ، الیگودرز ، محمود آباد ، بابل ، قصر ، رضایه ، مرزن آباد ، شاهپور ، تبریز ، لار ، تلگرافات اینها است و چون نمیتوانم امضاء کنندگان محترم را بعرض آقایان برسانم و مطالب را هم جداگانه بگویم فقط خلاصه‌ای از مهمترین مطالب این تلگرافات را که از نمایندگان محترم خواسته‌اند بنده بعرض میرسانم تمام تلگرافات بدون استثناء

پشتیبانی از دکتر مصدق و تنفر از دولت آقای قوام و خوشنودی از سرنگون شدن آندولت پوشالی و مزدور اجنبی است و تقاضای مجامعه مسئولین قتل دسته جمعی ملت رشید ایران درواقمه سی تیر ماه ۱۳۳۱ (اقبال - همه تلگرافات اینطور است و همه این تقاضا را دارند) عرض کردم البته همه این طور است ضبط ما بلك قوام بقمع شهدای کسانی که زخمی شده‌اند و قاضیشان که قاضی سایل زندگانی هستند و شکایت از کاندیداها که با انتظار وانات از پنجاه ناحیه‌ای که انتخاب با ش انجام نشده که بعضی این که دیدند قوام سرکار است تلگراف‌های تهنیت و تبریک زده‌اند و البته مردم تقاضای انتقام از کسانی که خیانت بمملکت کرده‌اند حاسوسی کرده‌اند با دوی اجنبی را کرده‌اند و بخاشد دارند. آقایان اگر گوش نکنید مملکت را بخون میکشید یعنی اگر مردم از مجلس مأیوس شدند اینها را زده‌اند اما بکیر نمونکه تکه میکنند (اقبال - انشاء الله مأیوس نمیشوند) من این ایمان را دارم ولی انجام این کار و وظیفه هر شخصی است و حالا خواستم بمجلس شورای ملی نمایندگان محترم عرض کنم که پیاده‌ای اشتباه کردند و با اشتباه خودشان بی‌بردند این عرایش را بکنم يك مصابراهم باید عرض کنم که در این چند روز زمامداری قوام ماها را بکخط و در مان کشیده بودند نه تلگراف نه تلفن نه وسیله ارتباطه را دیو هیچ چیز در اختیار این عده‌ای نمایندگان نبود که توی مجلس مانده‌اند و جانان را گذاشتند البته هیچ هنری نکردند خیال نکنید برای هنر عرض میکنم فقط در مجلس مانده‌اند که از حق مردم دفاع کنند به اینها بکدقیقه وقت رادیو ندادند اما گان تلفن و تلگراف از شهرستانها را از شان گرفتند و در تبلیغات شروع کردند نوشته و طومار درست کنند برای این که خواستند بفرموده برادر ارجمند آقای دکتر بقای طومار درست بکنند برای قوام ولی موقعیتی پیدا نکردند اینها خواستند طومار برای قوام درست کنند ملت ایران طومارهایی با خون خودش برای مصدق و برای سر بلندی کشور ایران تهیه کرد که به بنده که یکی از اعضای کوچک این جبهه و نمایندگان هستم این همه طومار رسیده است یکی از کازرون یکی از بازار رشت است یکی دیگر هم که مجلس را متأسفانه معین نکرده‌اند و تأخیر رویش را هم بنده غفلت کردم باره کردم یکی هم از قسمت های مختلفه نواحی آبادان و جنوب است که از خسرو آباد و قصبه است و تمام این طومارها و تلگرافات را تقدیم ریاست مجلس میکنم اما اگر يك مشت از عزیز ترین برادران ما و شریفترین برادران ما شربت شهادت در روز سیام تیر نوشیدند و فامیل آنها بی سرپرست مانده‌اند و عده‌ای دیگر الان مجروح در مر یضخانه هستند و فرزندان شان نان آور ندارند خوشبختانه ملت غیور ایران

اینها افسران پیشرفی هستند که با پارالمود خودشان برادران شما ، فرزندان شما که پشت تیرها قایم شده بودند زدند آیا در جنگ بین دو دشمن خونخوار این عمل اتفاق افتاده ؟ اینها را در جای بی‌پناه بی اسلحه تنها گیر آورده و با اسلحه کشته‌اند ما باید تقاض خون آن‌ها را بگیریم و یقین دارم این مطلب علی خواهد شد آقایان مردم نگرانند و میگویند که اگر زود این کار را نکنید مطلب تمام خواهد شد و کهنه خواهد شد و از بین میرود ولی من از پشت این تریبون به تمام ملت ایران صمیمانه اطمینان میدهم که هیچ و کبلی نیست که موافق نباشد اگر باز زده روز هم برای مطالبه صحیح این مقررات وقت صرف بشود روزی که این جا خواهد آمد مخالفت نخواهد شد و ملت ایران اطمینان داشته باشد و نگران نباشد و قطع داشته باشد که مخالفتی نسبت باین موضوع نخواهد شد

مکی - آقای مهندس حسینی این طرح امضاء شده است بخوانید و بدهید به آقای رئیس **مهندس حسینی** - بنده معذرت میخواهم و از این عنایتیکه آقای رئیس فرمودند بسیار متشکرم چون یک قدری بیشتر صحبت کردم ولی مثل اینکه تمام آقایان نمایندگان با این موضوع موافق هستند (نمایندگان - بفرمائید) این طرحی است بامضای سی نفر از آقایان نمایندگان که تقدیم مقام ریاست میکنم (مکی - ۲۰ نفر) و اگر اجازه بفرمائید بخوانم (شمس قنات آبادی - با سه فوریت است) باور کنید ملت ایران بیدار شده‌است باور کنید ملت ایران حق خودش را خواهد خواست بهر قیمتی که باشد روز سیام تیر برادران ما بکچوب درست نداشتند بخدا ، امروز در اتوبوس که بودم راننده میگفت آقا من دلم ریش ریش است گفتم چه شده ؟ گفت آقا يك مردی در این اتوبوس من سوار شد يك پیراهن یاره برتن داشت گلوله آمد او را کشت وقتی افتاد زمین رفتند پیراهن او را دیدند دیدند يك تکه نان خشك لای آستین پیراهن خود دارد بغدا شما که ثروت دارید ولی او يك لقمه نان خشك توی پیراهن لای آستین پیراهن داشت این غذای ظاهر او بود این شخص ایستاد و سب خود را هدف گلوله کرد و شرافت برای شما خرید (در این موقع حالت تأثری بعموم نمایندگان و تماشاچیان دست داد) لیاقت و شرافتی که گرسنگان ایران ، مجرمین ایران برای ایران تهیه کرده‌اند ما که همه چیز داشتیم بغدا لیاقت این کار را نداشتیم ، این فقر بودند که فدا کاری کردند (صبح است) احترام برای آنها قائل شوید ، ثروتمندان ، کسانی که در مجلس دارای همه چیز هستند این پند را از گوشتان بکشید که ملت خواب است این را شوخی مثل بگفتند

قبل تصور نفرمایید اینها نمونه‌است ، این يك حالت عصبانیت و عصیان ملت است اگر شما بفرهای حقشان گوش ندهید آنها که نماینده اطاعت و تحمل بدبختیها هستند اگر شما بدرهای حق آنها که قدم برداشتن در راه اصلاحات مجازات خائنین است تیر دازید چون آمال ملت ایران مشخص شده‌است آنها حق خودشان را خواهند گرفت ولی بنده یقین دارم هیچکس از اجرای این آمال و کمک در این راه نه امروز که تنور گرم است و نه ۸ ماه دیگر که این تنور سرد خواهد شد کوتاهی نخواهد کرد (اخگر - سرد نخواهد شد) مسلم است تنوری که با احساسات و آرزوها و آتش عشق مردم گرم شود هرگز سرد نخواهد شد و یقین دارم تمام مطالبی که از روی حقیقت و از راه انصاف و خبر مملکت باین مجلس بیاید بعداً هم موافقت و تصویب نمایندگان را انشاء الله به اتفاق آراء خواهد داشت آن نمایندگان! آنهاست که اشتباه کردند باز هم برادران

ما هستند ولی بعضی خیانت کردند من آنها اشاره می‌کنم آنهاست که اشتباه کردند من هم اشتباه می‌کنم دیگران هم هزار اشتباه می‌کنند ما برادریم منتهی اشتباه شما به قیمت خون صدها جوان این مملکت تمام شد بخود بیایند متوجه باشید و متوجه نهضت مملکت باشید و یقین داشته باشید که با همه این کاری که کردید ملت ایران آنقدر آقا - منش و بزرگ است که بشما این گناه را به بخشاید ولی بآن عده معدود خائن هرگز نخواهد بخشید .

نایب رئیس - با اجازه آقایان چون عده کافی برای تصویب این طرح نیست اجازه بفرمائید در دستور جلسه آینده بگذاریم که مطرح شود . . .

مهندس حسینی - بخشید يك شکایتی از قم آمده راجع باقای تولیت که تقدیم مقام ریاست می‌کنم که مربوط باین است که اراضی مردم را ایشان با استفاده از آبادی خودشان مشغول ثبت دادند

شهدا صادره شود

نایب رئیس - بفوریت اول اعلام رای میکنم برای جلسه بعد

(۱۱- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه)

نایب رئیس - فعلا جلسه را ختم می‌کنیم جلسه آینده روز سه شنبه ساعت ۹ صبح دستور اول این طرح بعد طرح برنامه دولت و اجازه تمدید مقررات حکومت نظامی در چند نقطه خوزستان که از مجلس سنای آمده است ، از آقایان هم تقاضا میکنم که کمسیونها را تشکیل بدهند و رؤسای کمسیونها را تعیین کنند و همچنین کمسیون بودجه را تشکیل بدهند و یکدوازدهم را مطرح بفرمایند چون باید یکدوازدهم زودتر تکلیفش معلوم شود .

(مجلس بیست دقیقه قبل از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی

محمد ذوالفقاری

برای خودشان هستند .
شمس قنات آبادی - از این شکایتها از ارباب تولیت د کتر طاهری هم آمده **زیر گزارده** - آقای رئیس اطلاع بدهید به آقایانی که در راهرو هستند بیایند (۱۰- قرائت و اعلام رای بفوریت اول طرح پیشنهادی راجع به توقیف و مصادره اموال احمد قوام) **نایب رئیس** - طرح قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

نظر باینکه در جریان ۳ روزه اخیر و کشتار و قتل فجیع یکی از عوامل آن قوام رئیس دولت غیر قانونی وقت بوده است امضاء کنندگان ذیل ماده واحده زیر را بقید سه فوریت بمجلس تقدیم و تقاضای طرح و تصویب فوری آنرا داریم بامضاء ۲۰ نفر ماده واحده - بلافاصله پس از تصویب این قانون احمد قوام توقیف و تحت تعقیب قرار گیرد و اموال او نیز بعنوان خونیهای